

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/21/2024
Identifikačné číslo spisu: 6720010626
Dátum vydania rozhodnutia: 06.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6720010626.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa, v trestnej veci obvineného R. T., pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 6. augusta 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júla 2022, sp. zn. 5To/54/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. T. odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 27. mája 2022, sp. zn. 2T/66/2020 uznal obvineného R. T. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„bez príslušného povolenia najmenej od decembra 2019 do dňa 17. apríla 2020 si na nezistenom mieste opakovane zadovážoval kryštalickú látku - metamfetamín, ktorú odovzdával k ďalšiemu predaju I. S. za účelom finančného zisku z jej predaja, a to buď osobne na rôznych miestach v meste R. alebo prostredníctvom tzv. mŕtvych schránok v meste R., obciach Z. a G., okr. R., pričom následne I. S. metamfetamín predávala ďalším minimálne trom konzumentom, medzi nimi O. U., I. O., O. N., A. R., O. T., S. C. a A. V. prevažne v meste R., kde časť finančného zisku z predaja metamfetamínu si ponechávala a väčšiu časť odovzdávala R. T., pričom R. T. prechovával metamfetamín do dňa 17. apríla 2020, kedy pri osobnej prehliadke u neho bola nájdená zatavená injekčná striekačka so zrezaným piestom s bielou kryštalickou látkou - metamfetamínom o hmotnosti 7,496 g s obsahom bázy 77,0 % hmotnostných v hodnote najmenej 374,80 Eur, 3 ks zatavených injekčných striekačiek so zrezaným piestom s bielou kryštalickou látkou - metamfetamínom o hmotnosti 37,114 g s obsahom bázy 77,7 %

hmotnostných v hodnote najmenej 1.855,70 Eur."

2. Okresný súd obvinenému podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 a § 46 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súd prvého stupňa ďalej obvinenému podľa § 76 ods. 2 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 3 (tri) roky a podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona aj trest prepadnutia vecí uvedených v predmetnom rozsudku s tým, že podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutých vecí stáva štát - Slovenská republika.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „krajský súd" alebo „odvolací súd"), na podklade odvolania obvineného, rozsudkom z 26. júla 2022, sp. zn. 5To/54/2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok") podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 a § 36 písm. n) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Odvolací súd napadnutým rozsudkom zároveň podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora proti rozsudku okresného súdu.

4. Obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Rastislava Trnku podal 14. novembra 2023 proti napadnutému rozsudku dovolanie vo svoj prospech z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku dôvodiac, že nesúhlasí s výrokom o treste odňatia slobody a ani s výrokom o treste prepadnutia vecí - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR.

5. K výroku o treste prepadnutia vecí obvinený uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo, podľa jeho názoru, preukázané, že finančná hotovosť patrí svedkovi S. S., teda s trestnou činnosťou nemá nič spoločné, pričom záver odvolacieho súdu ohľadom trestu prepadnutia finančnej hotovosti nie je založený na vykonanom dokazovaní, ale len na úvahe predstavujúcej jednu z hypotetických možností. Podľa tvrdenia obvineného bola finančná hotovosť pôžičkou, ktorú mu poskytol svedok S., čoho dôkazom je to, že s predmetnou finančnou hotovosťou fakticky disponoval s tým, že skutkový stav vecí, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania, neumožňoval súdom nižších stupňov prijať záver o tom, že je namieste uložiť trest prepadnutia finančnej hotovosti, pričom z odôvodnenia rozsudkov súdov nižších stupňov nevyplýva dostatočné a vyčerpávajúce odôvodnenie, ktoré by bez rozumných pochybností dávalo odpoveď na otázku, prečo by mu mal byť tento trest ukladaný.

6. K uloženému trestu odňatia slobody obvinený uviedol, že ho považuje za neprímerane prísny, a to aj napriek tomu, že mu bol uložený na samej spodnej hranici modifikovanej trestnej sadzby. Poukázal na to, že napomáhal orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní inej trestnej činnosti, čo skonštatoval aj krajský súd a zároveň vytýkal, že mu nebola priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona s odôvodnením, že svoju trestnú činnosť popieral a že tak učinil (pozn. priznal sa k spáchaniu trestného činu a tento úprimne oľutoval) až v odvolacom konaní. Podľa názoru obvineného Trestný zákon nestanovuje, v akom štádiu konania sa môže páchatel priznať k spáchaniu trestného činu a tento úprimne oľutovať a zdôraznil, že po formálnej stránke naplnil to, čo ustanovenie § 36 písm. l) Trestného zákona vyžaduje. Krajskému súdu dovolateľ tiež vytýkal, že mu neposkytol odpoveď na to, prečo v jeho prípade uvedenú poľahčujúcu okolnosť nebolo možné aplikovať, pričom poukaz len na to, že sa k spáchaniu trestného činu priznal a tento úprimne oľutoval až v odvolacom konaní nepovažoval z hľadiska odôvodnenia za dostatočný, v čom videl porušenie práva na spravodlivý proces. Obvinený ďalej doplnil, že hoci z hľadiska určenia konkrétnej výmery trestu je rozhodujúci vzájomný pomer poľahčujúcich a prit'azujúcich okolností, aj samotný počet poľahčujúcich okolností má svoj význam, pretože pokiaľ ich počet výrazným spôsobom prevyšuje počet prit'azujúcich okolností, je namieste túto skutočnosť odzrkadliť aj v samotnej výške uloženého trestu. Dovolateľ tiež uviedol, že si je vedomý toho, že v dovolacom konaní nie je možné samostatne a bez ďalšieho poukazovať na to, že v konaní pred súdmi nižších stupňov nebolo použité, hoci použité byť malo, ustanovenie § 39 Trestného

zákona o mimoriadnom znížení trestu, avšak podľa jeho názoru vzhľadom na to, že mu mala byť priznaná aj poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, je možné prijať záver, že boli splnené podmienky na aplikáciu mimoriadneho zníženia trestu.

7. Obvinený preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a treste prepadnutia veci - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR a konaní, ktoré mu predchádzalo z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) Trestného poriadku porušený zákon v jeho neprospech, ďalej aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok, ako aj rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, vo výroku o ochrannom dohľade a vo výroku o treste prepadnutia veci - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Dovolateľ ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a aby zároveň podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že ho neberie do väzby.

8. Obvinený dovolanie spísané jeho obhajcom doplnil aj vlastným podaním doručeným okresnému súdu 22. novembra 2023, v ktorom uviedol, že súd rozhodol o treste prepadnutia veci - finančnej hotovosti bez dôkazu, na základe dedukcie proti logike a uplatnil svojvôľu, pričom prehliadol, že drogy, ktoré mal pri sebe, a ktoré boli zaistené pochádzali od A. M., ktorý mu ich zadovážoval, z čoho potom vyplýva, že nie je osobou, ktorá drogy nakupovala, teda finančné prostriedky nemôžu pochádzať z trestnej činnosti a ani nie sú výnosom z trestnej činnosti. Dovolateľ poukázal na to, že svedok S. predložil výpis zo svojho účtu, čím zdokladoval pôvod predmetnej finančnej hotovosti, ktorá mala slúžiť na kúpu motorového vozidla, k čomu však nedošlo, pričom finančné prostriedky bude musieť menovanému svedkovi vrátiť. Obvinený v tejto súvislosti uviedol, že bolo porušené ustanovenie § 60 Trestného zákona v jeho neprospech.

9. K výroku o treste odňatia slobody dovolateľ uviedol, že už na prvom termíne hlavného pojednávania 22. januára 2021 urobil vyhlásenie o svojej vine v časti obžaloby, podľa ktorej prechovával drogy u seba, ako aj k predaju drogy I. S. a odmietol časť obžaloby, podľa ktorej mal drogy prechovávať v rodinnom dome na T. ul. XX v N. N.. K trestnému činu sa teda priznal a aj ho oľutoval, pričom v záverečnej reči žiadal, aby ho súd uznal vinným a uložil mu spravodlivý trest, teda 17. decembra 2021 prijal zodpovednosť za časť skutku v obžalobe, pričom aj v druhej záverečnej reči 27. mája 2022 znova prijal zodpovednosť a oľutoval trestný čin, pričom v odvolaní znova apeloval na svoje priznanie a oľutovanie trestného činu, čo skonštatoval aj krajský súd. Dospel preto k názoru, že mu mala byť priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona.

10. Obvinený ďalej uviedol, že jeho oľutovanie trestnej činnosti bolo úprimné, čo viedlo k jeho spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní, keď prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej alebo zločineckej skupiny, čo zakladá dôvod na aplikáciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. o) Trestného zákona. V tejto súvislosti poukázal na výpoveď operatívca Národnej kriminálnej agentúry - stred O. S., z ktorej vyplýva, že jeho informácie od roku 2006 do 2012 viedli k odhaleniu a usvedčeniu organizovaných skupín a tiež na potvrdenie Národnej kriminálnej agentúry Bratislava, z ktorého vyplýva jeho rozsiahla spolupráca, na základe ktorej sú v tejto dobe odsúdené osoby Špecializovaným trestným súdom za obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 ako zločinecká skupina podľa § 296 Trestného zákona. Dovolateľ ďalej uviedol, že od roku 2019 do roku 2020 do svojho zadržania sa pravidelne stretával s O. S., ktorému odovzdával informácie o osobách páchajúcich drogovú trestnú činnosť a pohybe drog, čo viedlo k trestnému oznámeniu, ktoré urobil 6. októbra 2020 a doplnil, že objasňoval svoju trestnú činnosť, ako aj trestnú činnosť iných osôb, čo odôvodňuje aplikáciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona.

11. Podľa názoru obvineného však súd pri ukladaní trestu neprihliadol na uvedené poľahčujúce okolnosti. V tejto súvislosti dovolateľ zdôraznil, že jeho postoj k trestnej činnosti je dlhodobo kritický a

od roku 2006 bol na strane zákona a polície, o čom svedčí množstvo potvrdení o jeho spolupráci, ktorá trvá dodnes. Z tohto dôvodu, podľa názoru obvineného, mal súd v jeho prípade aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e) Trestného zákona a mal mu uložiť spravodlivý trest s tým, že trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený, je represívny a vzhľadom na jeho osobu a jeho postoj k trestnej činnosti neprimerane prísny a môže sa minúť účelu.

12. V dôvodoch podaného dovolania obvinený ešte uviedol, že okresný súd vo svojom prvom rozsudku zo 17. decembra 2021, v ktorom ho uznal vinným za celý žalovaný skutok, aplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, avšak aplikáciu uvedeného ustanovenia bez odôvodnenia revidoval v druhom rozsudku z 27. mája 2022, v ktorom ho uznal vinným z časti žalovaného skutku, k spáchaniu ktorého sa priznal, a jeho spáchanie úprimne oľutoval.

13. Obvinený preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval porušenie Trestného zákona a Trestného poriadku v jeho neprospech, zrušil uvedené tresty a vec vrátil okresnému súdu, aby ju znova prejednal a priznal mu poľahčujúce okolnosti a opätovne rozhodol o treste odňatia slobody, ako aj o vrátení finančných prostriedkov vo výške 5.750,- EUR S. S.. Ako prílohu doplnenia dovolania obvinený pripojil potvrdenie Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru stred zo 6. októbra 2020 o podaní trestného oznámenia.

14. K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „prokurátor“), ktorý uviedol, že obvinený v podstate vyslovuje nespokojnosť s hodnotením dôkazov a polemizuje so záverom súdu, ktorý mu umožnil ukladať peňažný trest. Prokurátor ďalej uviedol, že súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci -finančnej hotovosti podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ako veci použitej na spáchanie trestného činu, avšak príliehavejšie by bolo, čo podľa prokurátora vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, aplikovať ustanovenie § 60 ods. 1 písm. c), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, nakoľko sa jednalo o ekvivalent výnosu z trestnej činnosti, ktorý bol nedosiahnuteľný. Uvedené pochybenie súdu je však, podľa názoru prokurátora, len formálne a bez toho, aby bolo postavenie obvineného zásadným spôsobom zhoršené, pretože súdom uložený trest bol prípustný a uložený v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby, na uloženie ktorého boli splnené podmienky.

15. K námietke obvineného proti nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona prokurátor poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. mája 2014, sp. zn. 6Tdo/56/2013, v ktorom sa konštatuje, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z prieskumu dovolacieho súdu, ak tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom ak súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu pri úprave trestnej sadzby podľa § 38 ods. 2 až ods. 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže založiť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

16. Vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že z dovolania nie je zrejmé, v čom malo spočívať porušenie práva na obhajobu.

17. V závere svojho vyjadrenia prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

18. K vyjadreniu prokurátora k dovolaniu obvineného sa obvinený vyjadril v podaní, ktoré bolo okresnému súdu doručené 15. januára 2024, dôvodiac, že okresný súd mu uložil trest prepadnutia veci -finančnej hotovosti bez jediného dôkazu, ktorý by preukazoval, že finančné prostriedky boli použité na páchanie trestnej činnosti, resp. že by boli výnosom z trestnej činnosti a uviedol, že hoci súdu predložil dôkazy preukazujúce pôvod predmetnej finančnej hotovosti, súd ich nevykonal, a teda ani nehodnotil, preto nenapáda hodnotenie dokazovania, pretože v súvislosti s uložením predmetného trestu žiadne dôkazy vykonané neboli, naopak napáda postup súdu, ktorý ním predložené dôkazy nevykonal.

19. V súvislosti s uložením trestu odňatia slobody obvinený poukázal na § 34 Trestného zákona a uviedol, že už teraz cíti prevýchovu, prehodnotil svoje životné hodnoty, žije v súlade so zákonom a morálnymi hodnotami a uložený trest vníma ako nespravodlivý, extrémny a likvidačný. Uviedol, že keď súd vzhľadom na poľahčujúce okolnosti, má ich aplikovať a zohľadniť pri ukladaní trestu, čo však súd neurobil, resp. tieto nemali vplyv na výšku trestu, ktorý mu bol uložený. Výslovil názor, že priznanie všetkých poľahčujúcich okolností by viedlo k spravodlivému trestu za čin, ktorý spáchal a ktorého spáchanie ľutuje. Podľa názoru obvineného poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. o) Trestného zákona, ktorej použitia sa domáhal, vedie k aplikácii ustanovenia § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

20. V závere svojho vyjadrenia obvinený žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal rozhodnutia všeobecných súdov pri aplikácii, resp. použití alebo nepoužití všetkých do úvahy prichádzajúcich ustanovení pri ukladaní trestu a spravodlivo rozhodol.

21. Spis okresného súdu bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní obvineného 21. marca 2024.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

23. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

24. Inak povedané jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

25. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmvava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť

obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedat' zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

26. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolať uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

27. Obvinený v podanom dovolaní namietal uloženie trestu prepadnutia veci - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR s odôvodnením, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že finančná hotovosť patrí svedkovi S. S. a s trestnou činnosťou nemá nič spoločné. Obvinený ďalej uviedol, že súd prehliadol, že drogy, ktoré mal pri sebe a ktoré boli zaistené, pochádzali od A. M., ktorý mu ich zadovážoval, z čoho potom vyplýva, že nie je osobou, ktorá drogy nakupovala, teda finančné prostriedky nemôžu pochádzať z trestnej činnosti a ani nie sú výnosom z trestnej činnosti. Dovolať taktiež poukázal na to, že svedok S. predložil výpis zo svojho účtu, čím, podľa jeho názoru, zdokladoval pôvod predmetnej finančnej hotovosti.

28. Z uvedeného je potom zrejmé, že obvinený v podanom dovolaní v podstate namietal jednak nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia pri ukladaní trestu prepadnutia veci, čo by mohlo zakladať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, hoci v dovolaní ako dôvod dovolania označil § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

29. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa iba k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 5/2011).

30. Vo vzťahu k poukazu obvineného na výsledky dokazovania najvyšší súd zdôrazňuje, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť [§ 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou, Trestného poriadku], pričom uvedené obmedzenie sa vzťahuje aj na skutkové zistenia uvedené v odôvodneniach rozsudku okresného súdu a v napadnutom rozsudku, ktoré boli podkladom pre uloženie trestu prepadnutia veci - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR.

31. V každom prípade je však potrebné uviesť, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je v prejednávanej veci daný, pretože uvedený trest nebol uložený ani mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a ani nie je takým druhom trestu, ktorý by Trestný zákon za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona nepripúšťal uložiť.

32. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda situácia, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

33. Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

34. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

35. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napríklad nedostatočné posúdenie premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod., i ukladania trestu odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a podobne, pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu), nie otázkou použitia iných hmotnoprávnych ustanovení, ktorá však spadá pod ten istý dovolací dôvod, teda pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ďalej je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd, ako to už bolo vyššie naznačené, vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo

veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani doplniť (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

36. Trest prepadnutia veci - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR bol obvinenému uložený rozsudkom okresného súdu podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, podľa ktorého súd uloží trest prepadnutia veci, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu.

37. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku k uloženiu trestu prepadnutia veci - finančnej hotovosti 5.750,- EUR uviedol, že „Zároveň obžalovanému ukladal aj trest prepadnutia vecí taxatívne uvedených vo výrokovej časti rozhodnutia, nakoľko mal za to, že tieto boli použité na spáchanie trestného činu, resp. boli výnosom z trestnej činnosti. Vo vzťahu k finančným prostriedkom vo výške 5.750,- EUR mal súd za to, že trestnou činnosťou obžalovaného bol nepochybne preukázaný zisk, preto súd ukladal prepadnutie veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci. Pokiaľ by aj peniaze zadržané u obžalovaného boli pôžičkou od svedka S. S., na základe ich ústnej dohody, vlastníkom týchto prostriedkov sa teda stal obžalovaný, u ktorého boli zaistené. Je teda dôvodné obžalovanému uložiť aj trest prepadnutia týchto finančných prostriedkov, ktoré sú výnosmi z trestnej činnosti, resp. boli použité na nákup omamných a psychotropných látok.“

38. Krajský súd v napadnutom rozsudku k výroku o treste prepadnutia veci - finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR uviedol nasledovné: „... z dokazovania aj podľa názoru odvolacieho súdu je zistiteľné bez rozumných pochybností, že finančné prostriedky súviseli so žalovanou trestnou činnosťou. Obžalovaný argumentuje tým, že finančná hotovosť patrila svedkovi S. S., od ktorého ju mal požičanú. Odvolací súd však konštatuje, že vykonaným dokazovaním bolo zistené, že s finančnými prostriedkami disponoval obžalovaný, keďže ich mal vo faktickej držbe. Obhajobu obžalovaného ... odvolací súd považuje za účelovo vykonštruovanú.“ „Je jednoznačné, že finančné prostriedky slúžili na distribúciu drog za účelom zárobku, nakoľko skutková podstata trestného činu podľa § 172 Tr. zák. je tzv. „dilerskou skutkovou podstatou“, kde sa predpokladá, že páchatel s látkou nakladal na účely jej predaja alebo distribúcie ďalším osobám, čo spolu so skutočnosťou, že obžalovaný bol do 19.10.2019 vo výkone trestu odňatia slobody a predmetnú trestnú činnosť začal páchať najneskôr od decembra 2019, teda bol dlhšiu dobu bez legálneho zdroja príjmov, nasvedčuje tomu, že finančné prostriedky boli súčasťou trestnej činnosti obžalovaného, čiže ide o zdroje, ktorých pôvod je súčasťou obchodu s drogami.“

39. Podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona súd uloží trest prepadnutia veci,
a) ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu,
b) ktorá bola určená na spáchanie trestného činu, alebo
c) ktorá je výnosom z trestnej činnosti.

40. Podľa § 60 ods. 2 Trestného zákona Ak vec uvedená v odseku 1 je nedosiahnuteľná alebo neidentifikovateľná, alebo je zmiešaná s majetkom páchatel'a alebo s majetkom inej osoby získaným v súlade so zákonom, môže súd uložiť prepadnutie veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci.

41. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd považoval za preukázané, že obvinený z páchania drogovej trestnej činnosti profitoval (pozn. vyplýva to napokon zo skutkovej vety, podľa ktorej obvinený drogy odovzdával k ďalšiemu predaju za účelom finančného zisku I. S., ktorá ich predávala a väčšiu časť zisku z ich predaja odovzdávala obvinenému), a teda zaistená finančná hotovosť mala byť výnosom z trestnej činnosti, čo znamená, že súd prvého stupňa mal trest prepadnutia finančnej hotovosti ukladať podľa § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Okresný súd však zároveň pripustil, že finančná hotovosť mohla pochádzať od svedka S. S., avšak jej vlastníkom sa stal obvinený, pričom uviedol, že obvinenému ukladal trest prepadnutia veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci, preto trest prepadnutia finančnej hotovosti mal ukladať podľa § 60 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného zákona.

42. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd obranu obvineného o pôvode zaistenej finančnej hotovosti vyhodnotil ako vykonštruovanú a uviedol, že ide o zdroje, ktorých pôvod je súčasťou obchodu s drogami, a teda zaistená finančná hotovosť slúžila na distribúciu drog za účelom zárobku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku tak nie je celkom zrejmé, či krajský súd zaistenú finančnú hotovosť považoval za vec určenú na spáchanie trestného činu, čo by odôvodňovalo uloženie trestu prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, alebo ju považoval za výnos z trestnej činnosti, čo by odôvodňovalo uloženie trestu prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

43. Bez ohľadu na uvedené je však možné konštatovať, že zaistená finančná hotovosť nemohla byť použitá na spáchanie trestného činu, pretože v takom prípade by nedošlo k jej zaisteniu u obvineného vychádzajúc z predpokladu, že v takom prípade by bola použitá ako odplata pri kúpe drog, teda zmenila by majiteľa. Uvedené potom znamená, že trest prepadnutia veci - predmetnej finančnej hotovosti nemal byť ukladaný podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, teda okresný súd použil uvedené hmotnoprávne ustanovenie nesprávne.

44. Zároveň je však potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého Dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

45. Ak teda okresný a aj krajský súd vykonaným dokazovaním ustálili, že zaistená finančná hotovosť mala súvis s trestnou činnosťou obvineného, potom trest prepadnutia veci - predmetnej finančnej hotovosti obvinenému uložený podľa § 60 Trestného zákona byť mal a samotná skutočnosť, že bol uložený podľa nie celkom priliehavého hmotnoprávneho ustanovenia postavenie obvineného zásadne neovplyvnila, preto ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v prejednávanej veci nie je naplnený.

46. V súvislosti s uloženým trestom prepadnutia finančnej hotovosti vo výške 5.750,- EUR obvinený upresnil, že súdu predložil dôkazy preukazujúce pôvod predmetnej finančnej hotovosti, avšak súd ich nevykonal a teda ani nehodnotil, preto nenapáda hodnotenie dokazovania, pretože v súvislosti s uložením predmetného trestu žiadne dôkazy vykonané neboli, naopak napáda postup súdu, ktorý ním predložené dôkazy nevykonal.

47. K uvedenej výhrade obvineného, teda k nevykonaniu navrhovaných dôkazov najvyšší súd uvádza, že by ju bolo možné podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

48. Avšak za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinilý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

49. Právu na obhajobu ale nezodpovedá povinnosť konajúceho súdu v trestnej veci vykonať všetky obžalovaným navrhované dôkazy. Súd v trestnom konaní podrobuje vyvíjajúcu sa dôkaznú situáciu permanentnému hodnoteniu a na dôkazné návrhy strán konania reaguje vždy v závislosti od konkrétnej fázy tohoto kontinuálne prebiehajúceho procesu. Nadväzne je dôležitou povinnosťou trestného súdu

objasniť, z akého dôvodu neakceptoval dôkazné návrhy strán procesu. Podoby splnenia tejto povinnosti môžu byť rozmanité. Dôležité je, aby ich spájal spoločný menovateľ, ktorým je preskúmateľnosť, teda ich spätná konfrontovateľnosť s ostatnými okolnosťami prejednávanej veci. Len tak možno spoľahlivo vyhodnotiť, či postup objasňovania skutkového stavu veci nevykazuje známky svojvôle, a tým de facto zneužitia moci, ktorou súd pri usmerňovaní dokazovania disponuje. Preskúmateľnosť je kvalita adresovaná v prvom rade účastníkovi konania - v trestnom konaní obžalovanému. On je adresátom rozhodnutia, jeho sa budú právne o faktické účinky rozhodnutia bezprostredne dotýkať. Preto práve on je prvoradým nositeľom práva spoznať skutočné dôvody výroku meritórneho rozhodnutia v trestnom konaní. Požiadavka na ich spoznanie však nemusí mať v každom prípade nutne podobu rekapitulácie všetkých podstatných dôvodov v jednom záverečnom rozhodnutí (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. augusta 2023, sp. zn. III. ÚS 386/2023).

50. Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam, a vykonanie ktorého naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numeratur). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

51. Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený je síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 116/2014).

52. Obvinený v podanom dovolaní nešpecifikoval, aké dôkazy preukazujúce pôvod predmetnej finančnej hotovosti súdu navrhoval vykonať.

53. Vychádzajúc z ustanovení § 374 ods. 1 Trestného poriadku a § 385 ods. 1 Trestného poriadku je úlohou obvineného (kvalifikovane zastúpeného obhajcom), keďže dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 1/2010), aby v podanom dovolaní vecne špecifikoval konkrétne chyby dovolaním napádaného rozhodnutia prípadne konania, ktoré mu predchádzalo, pritom úlohou dovolacieho súdu nie je domýšľať si, či hľadať, v čom by mohli spočívať konkrétne dôvody obvineného námietok (primerane napríklad rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 518/2019) s tým, že je už vecou dovolacieho súdu, aby takto vecne špecifikované konkrétne chyby podradil pod príslušné ustanovenie § 371 Trestného poriadku a posúdil jeho ne/naplnenie (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

54. Nad rámec uvedeného, len pre úplnosť, najvyšší súd dodáva, že v predložennom spise sa nachádzajú žiadosti svedka S. S. o vrátenie predmetnej finančnej hotovosti a tiež doklad označený ako „história účtu“, z obsahu ktorého vyplýva, že dotknutý svedok (S. S.) mal 6. apríla 2020 vybrať zo svojho účtu hotovosť vo výške 3.500,- EUR, ktorá mala tvoriť časť pôžičky, pričom svedok S. S. bol na hlavnom pojednávaní opakovane vypočutý a vyjadroval sa aj k pôžičke, ktorú mal poskytnúť dovolateľovi, avšak obvinený formálne okrem vypočutia menovaného svedka k otázke poskytnutia pôžičky nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie, čo napokon vyplýva aj z odôvodnenia jeho odvolania proti rozsudku okresného súdu spísaného jeho obhajkyňou 13. júna 2022, kde obhajkyňa len poukazovala na to, že svedok S. S. predkladal výpisy z účtu potvrdzujúce, že danými sumami disponoval.

55. Zároveň najvyšší súd konštatuje, že tak okresný súd ako aj krajský súd sa argumentáciou obvineného vo svojich rozhodnutiach zaoberali, z čoho potom vyplýva, že obrana obvineného neostala nepovšimnutá, hoci okresný súd a aj krajský súd ju nevyhodnotili spôsobom, ktorý by si obvinený

predstavoval. Najvyšší súd preto nemohol dospieť k záveru, že by v prejednávanej veci bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

56. Obvinený ďalej namietal, že mu konajúce súdy nepriznali poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l) a písm. o) Trestného zákona (pozn. páchatel' sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval a páchatel' prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny).

57. K tomu je však potrebné uviesť, že otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku s tým, že ak súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku - nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 18/2015).

58. Na strane druhej o použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i), alternatíva druhá, Trestného poriadku ide vtedy, ak sa týka otázky, ktorá nespočíva priamo v právnej kvalifikácii skutku, ale tkvie v posudzovaní inej okolnosti skutkovej povahy majúcej význam z hľadiska hmotného práva. Skutočnosti odôvodňujúce použitie určitého hmotnoprávneho ustanovenia pritom môžu, ale nemusia byť súčasťou skutku (jeho popisu uvedeného v tzv. skutkovej vete). Nie je tomu tak napríklad v prípade faktických okolností, ktoré majú význam z hľadiska použitia ustanovenia § 23 Trestného zákona upravujúceho nepříčetnosť, keďže táto okolnosť vylučujúca trestnú zodpovednosť sa netýka priamo skutku (činu), ale jeho páchatela. Do tejto kategórie patria aj skutočnosti vyvolávajúce (odôvodňujúce) použitie ustanovení všeobecnej časti Trestného zákona, ktoré sa týkajú poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (§ 36 a § 37 Trestného zákona), a v nadväznosti na to aj ďalších ustanovení upravujúcich hranice trestnej sadzby priradenej ku kvalifikačne použitému ustanoveniu osobitnej časti Trestného zákona [napr. § 38, § 39, § 40 ods. 1, § 42, § 43, § 47 ods. 1 Trestného zákona (primerane stanovisko trestnoprávneho kole'gia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod číslom 14/2019-I)].

59. To, že niektoré skutočnosti odôvodňujúce použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia nie sú súčasťou skutku ale zároveň neznamená, že pri posudzovaní správnosti ich použitia môže dovolací súd skúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, od ktorých sa použitie takýchto (iných) hmotnoprávných ustanovení odvíja, a tieto (napr. prehodnotením vykonaných dôkazov) dopĺňať a meniť. Ak totiž podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku nemôže dovolací súd skúmať a meniť skutok, ktorý je z pohľadu rozhodnutia o vine a treste zásadný (kľúčový), o to viac nemôže skúmať a meniť skutkové zistenia, ktoré síce nie sú súčasťou skutku, ale sú významné z pohľadu použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (argumentum a maiori ad minus). Dovolací súd je v takýchto prípadoch viazaný skutkovými zisteniami skôr konajúcich súdov uvedenými v odôvodneniach ich rozhodnutí. Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku totiž musí súd v odôvodnení rozsudku okrem iného uviesť, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. V podstate rovnaké nároky pritom kladie zákon aj na odôvodnenie uznesenia (§ 176 ods. 2 Trestného poriadku).

60. Z tohto pohľadu bude v prípadoch, v ktorých sa použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia netýka okolnosti skutkovej povahy, ktorá je (má byť) uvedená v skutku, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i), alternatívna druhá, Trestného poriadku daný predovšetkým vtedy, ak použité hmotnoprávne ustanovenie nemá oporu v odôvodnení dovolaním napadnutého alebo jemu predchádzajúceho rozhodnutia (§ 374 ods. 3 Trestného poriadku) ustálených skutkových zisteniach, ale aj vtedy, ak skôr konajúcimi súdmi zistené a v dôvodoch ich rozhodnutí uvedené skutočnosti odôvodňujú použitie iného

hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré však aplikované nebolo, alebo ak si takéto skutkové zistenia navzájom odporujú v dôsledku čoho nie je možné posúdiť, či určité hmotnoprávne ustanovenie malo byť použité alebo nie (primerane pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 49/2013-II); avšak len za súčasného splnenia podmienky podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku. Zároveň treba zopakovať, že dovolací súd nemôže ani v týchto prípadoch správnosť a úplnosť skutkového podkladu odôvodňujúceho (ne)použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia skúmať ani meniť. Takýto výklad ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rešpektuje v úvode tejto časti konštatované a dovolacím súdom dlhodobo presadzované a akceptované judikatúrne závery, v zmysle ktorých dovolací súd nie je treťou „odvolacou“ inštanciou určenou k celkovému preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa, a k prípadnej revízii skutkového stavu, ktorý zahŕňa nielen skutok, ale aj ďalšie okolnosti skutkovej povahy v ňom neuvedené, ktoré sú ale významné pre použitie iných hmotnoprávnych ustanovení, môže pristúpiť len na základe dovolania ministra spravodlivosti (§ 371 ods. 3 Trestného poriadku). Za typicky skutkové námietky, a to bez ohľadu na to, či smerujú voči skutkovým zisteniam uvedeným v skutku alebo nie, sa pritom považujú tie, ktoré smerujú proti rozsahu vykonaného dokazovania, či proti hodnoteniu jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov zo strany súdov.

61. Ako už bolo naznačené vyššie, nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i), alternatíva druhá, Trestného poriadku môže spočívať aj v nesprávnom použití ustanovení § 36 alebo § 37 Trestného zákona vymedzujúcich poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, a to za súčasného splnenia podmienky, že takéto porušenie zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku). Bude tomu tak predovšetkým vtedy, ak použité ustanovenie týkajúce sa konkrétnej poľahčujúcej alebo priťažujúcej okolnosti nebude mať oporu v skutkových zisteniach, ktoré v tomto prípade nie sú súčasťou popisu skutku v tzv. skutkovej vete rozhodnutia, ale tieto musia byť uvedené v jeho odôvodnení, ale tiež vtedy, ak takéto ustanovenie použité nebolo, hoci pre jeho uplatnenie takýto skutkový podklad bol daný. Dovolací súd (rozhodujúci na podklade dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku) pritom nie je oprávnený správnosť a úplnosť skutkových zistení vedúcich k použitiu týchto (iných) hmotnoprávnych ustanovení skúmať ani meniť, ale jeho prieskum je obmedzený iba na posúdenie správnosti (ne)použitia takéhoto hmotnoprávneho ustanovenia. Inak povedané, otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie okolností skutkovej povahy odôvodňujúcich použitie ustanovení upravujúcich jednotlivé poľahčujúce a priťažujúce okolnosti je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu (konajúceho inak ako na podklade dovolania ministra spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), ktorý je v tomto konaní oprávnený posudzovať iba správnosť (ne)použitia ustanovení § 36 alebo 37 Trestného zákona (a v nadväznosti na to aj ustanovenia § 38 Trestného zákona), a to vždy iba vo väzbe na súdmi v pôvodnom konaní ustálené skutkové zistenia, ktorými je viazaný (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. marca 2021, sp. zn. 1TdoV/5/2018).

62. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 a § 36 písm. n) Trestného zákona. Trestná sadzba trestu odňatia slobody podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 je od troch do desiatich rokov. S poukazom na aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona (opätovné spáchanie zločinu) sa dolná hranica trestnej sadzby zvýšila na 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, z čoho potom vyplýva, že obvinenému bol uložený trest odňatia slobody na samej spodnej upravenej hranici trestnej sadzby. Z uvedeného potom zároveň vyplýva, že ani zohľadnenie ďalších dvoch poľahčujúcich okolností (ak by námietky obvineného mali byť dôvodné) by na výšku uloženého trestu odňatia slobody nemalo žiaden vplyv, teda ani prípadné nesprávne nepoužitie ustanovení § 36 písm. l) a písm. o) Trestného zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku). Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd nepristúpil k prieskumu uvedených dovolacích námietok obvineného konštatujúc, že predmetné dovolacie námietky nezakladajú dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

63. Odhliadnuc od uvedeného najvyšší súd poznamenáva, že krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol na str. 12 odôvodnenia, prečo obvinenému nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l)

Trestného zákona, keď poukázal na to, že obvinený pôvodne trestnú činnosť popieral v celom rozsahu a až v odvolacom konaní pripustil svoju trestnú zodpovednosť a prejavil ľútosť (pozn. krajský súd takto oneskorenú ľútosť nepovažoval za úprimnú, čo je podmienkou priznania tejto poľahčujúcej okolnosti). Z uvedeného potom vyplýva, že krajský súd obvinenému poskytol odôvodnenie nepriznania uvedenej poľahčujúcej okolnosti, preto najvyšší súd nezistil ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom).

64. Čo sa týka poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. o) Trestného zákona (páchateľ prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny), krajský súd v napadnutom rozsudku na str. 12 poukázal na správy Policajného zboru, z ktorých má vyplývať, že obvinený napomohol pri objasňovaní trestnej činnosti vo veci zločineckej skupiny a tiež vo veci obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, čím napomohol pri objasňovaní a dokumentovaní rozsiahlej trestnej činnosti v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou, v dôsledku čoho obvinenému priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (páchateľ napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom).

65. Z uvedeného potom vyplýva, že krajský súd pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti obvinenému použil nie celkom príliehavé ustanovenie [§ 36 písm. n) Trestného zákona], keď jej priznanie odôvodňoval skutočnosťami, ktoré spadajú pod ustanovenie § 36 písm. o) Trestného zákona [poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona prichádza do úvahy v prípadoch, keď páchatel' aktívne napomáha pri objasňovaní vlastnej trestnej činnosti uvádzaním dôkazov alebo skutočností, ktoré by orgány činné v trestnom konaní bez jeho pomoci nezistili vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami]. Vzhľadom ale na to, že sudy nižšieho stupňa nekonštatovali okolností, ktoré by zároveň odôvodňovali súčasné použitie aj poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (krajský súd jednoznačne uviedol, že obvinený napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti iných páchatel'ov), toto pochybenie krajského súdu nemalo žiaden vplyv na postavenie obvineného.

66. K poukazu obvineného na to, že v jeho prípade mali sudy aplikovať ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody najvyšší súd záverom uvádza, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 5/2011).

67. Vzhľadom na to, že obvinený R. T. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) Trestného poriadku, ale ani iného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

68. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.